

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000–105/468– /2012. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő

Előadó: dr. Nánási Zoltán

rendőri intézkedés

elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **ér**di lakos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárásban – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 316/2012. (IX. 26.) számú állásfoglalása megállapításaira – a panasznak a jogorvoslati jogról való tájékoztatás elmaradása tekintetében

h e l y t a d o k,

egyebekben azt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdésére, valamint 109. §-ának (1) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Törvényszéknek címezve (1539 Budapest, Pf. 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Törvényszékhez (1027 Budapest, Csalogány u. 47–49.) is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3) Készenléti Rendőrség parancsnoka (tájékoztatásul)
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos a Panasztestülethez címezve 2012. április 1-jén élt panasszal a vele szemben 2012. március 30-án Budapest, V. Alkotmány utca–Kossuth tér sarkán fogatosított rendőri intézkedés ellen.

A panaszos a beadványában leírta, hogy egy rendőr lépett oda hozzá, és felszólította személyazonossága igazolására, ennek során lakcímkártyát is kért tőle, melyet nem kívánt átadni, a rendőr azonban ehhez „ellentmondást nem tűrő hangon” ragaszkodott. Okmányait ezt követően elvették, arra a kérdésre pedig, hogy mi az intézkedés célja, az „általános igazoltatás” választ kapta. A panaszos ezzel „nem értett egyet”, de mivel ezt nem jelezte, ezért „atrocitást nem szenvedett el”. A panaszos megítélése szerint az őt és társaságát intézkedés alá vont rendőr flegma, fenyegető hangnemben beszélt és viselkedett, valamint nem tartotta meg a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) sz. BM rendelet (a továbbiakban Szolgálati Szabályzat) 5. §-ában írt szolgálati fellépés módját.

A panaszos sérelmezte adatainak igazoltató lapra történt felvételét, valamint összességében jogszerűtlennek ítélte meg igazoltatását is. Sérelmezte továbbá, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök egyikének „azonosító száma” valódiságáról nem tudott meggyőződni, ezt „szabálysértésként” értékelte.

A panaszos 2012. április 13-i dátummal, ugyancsak a Panasztestülethez címezve, kiegészítést küldött panaszához, melyben leírta, hogy vele együtt kb. 10–15 főt igazoltatott a rendőrség, és mivel igazoltatása egyáltalán nem volt „normálisnak” tekinthető, az a „megengedett, jogos igazoltatási időt mindenképp túllépte”.

A panaszos előadta, hogy az intézkedést követően annak céljáról tájékoztatást nem nyújtott. Leírta továbbá, hogy az esetről készített volna felvételt, azonban ezt a rendőrök egyike megtiltotta neki.

A beadványban foglaltak szerint a panaszos az alábbi részcselekményeket panaszolta:

- a vele szemben fogatosított intézkedés (igazoltatás) jogalapját és tényét,
- a rendőrök szolgálati fellépésének módját, valamint viselkedésüket,
- a lakcímkártya elkérésének tényét,
- adatainak rögzítését,
- panaszjogáról való tájékoztatása elmaradását.

II.

A Panasztestület állásfoglalásában alapjog súlyos sérelmét állapította meg és azt megküldte részemre. Erre tekintettel hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint az Rtv. 93/A. § (6) és (7) bekezdésén alapul.

A Panasztestület megállapította, hogy az intézkedés bizonyos részcselekményei, az azonosítás, valamint az intézkedés alapjával és céljával kapcsolatos tájékoztatás elmaradása

kapcsán megállapítható a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme. Az intézkedés hangneme, valamint a szolgálati fellépés módja tekintetében a tisztességes eljáráshoz való jog, valamint az emberi méltósághoz való jog sérelme nem állapítható meg.

A Panasztestület megítélése szerint ezen jogsérelmek elérik azt a szintet, mely az állásfoglalásnak az országos rendőrfőkapitány részére történő megküldését indokolják.

III.

A vizsgálat során az alábbi bizonyítékok alapján állapítottam meg a döntésem alapjául szolgáló tényállást:

- a panasz és kiegészítése (2+2 lap);
- a Készenléti Rendőrség parancsnokának 29022/21555-5/2012/ált. sz. tájékoztatása;
- a Készenléti Rendőrség Rendészeti Igazgatóság Bevetési Főosztály V., XI. Bevetési Osztály vezetőjének 29022/21555-4/2012/ált. sz. értékelő, valamint 29022/21555-3/2012/ált. sz. összefoglaló jelentése;
- a panaszossal szemben intézkedő rendőrök 29022/21555-2/2012/ált. sz. jelentései (3 db).

1. *A panaszos sérelmezte a vele szemben foganatosított intézkedés (igazoltatás) jogalapját és tényét.*

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján:

(1) A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. (...)

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján:

A rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani, valamint

b) az igazoltatott személyt – annak választása szerint – lakcímének, tartózkodási helyének a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímre, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel.

Az Rtv. 30. § (1) bekezdése alapján:

A rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

2012. március 30-án 19:00–21:00 óra közötti időpontban a Magyar Szocialista Párt szervezésében a Károlyi szobor elköltöztetése elleni tiltakozásra került sor a Budapest V. ker.

Jászai Mari téren. Mivel a panaszos és társasága viselkedéséből alappal lehetett arra következtetni, hogy a rendezvény megzavarására készülnek, ezért sor került intézkedés alá vonásukra (igazoltatásukra). A rendőri jelentések az intézkedés céljaként a rendezvény rendjének megzavarására irányuló, jogsértő magatartásokkal szembeni fellépést, rendbontó, garázda személyek kiszűrését, bűncselekmények, szabálysértések megelőzését, megakadályozását, megszakítását, valamint elkövetőkkel szembeni fellépést jelölték meg. Az intézkedések foganatosítására az ORFK vezetője által 29000/9599/2012/ált. számon 2012. március 9-én 0:00 órától elrendelt fokozott ellenőrzés keretein belül került sor.

A fentiekre tekintettel, vagyis hogy a panaszos és a körülötte álló személyek gyülekezéséből, csoportosulásából fennállt annak lehetősége, hogy a rendezvény megzavarására irányulhat a szándékuk, ezért sor került a panaszos igazoltatására is. Az igazoltatást a rendőr „általános igazoltatásként” nevezte meg, céljaként pedig körözött személyek kiszűrését jelölte meg.

A fentiek alapján megállapítom, hogy a rendőröket az Rtv. 13. § (1) bek. alapján – közrendet veszélyeztető cselekmények elkövetésének megakadályozása miatt – intézkedési kötelezettség terhelt, melynek eleget tettek azzal, hogy megkezdték a panaszos igazoltatását, **a jogszerű rendőri intézkedés miatt a panaszost alapjogsérelem nem érte, így a vele szemben foganatosított intézkedés jogalapját és tényét sérelmező panaszát elutasítom.**

Megjegyezni kívánom, hogy az a pusztán nyelvtani tartalmú közlés, mely az intézkedést „általános igazoltatásként” aposztrofálja, nem vezet automatikusan alapjogsérelemhez, hiszen az Rtv. 20. § (2) bek. alapján az intézkedés *tényét és célját* kell közölni az intézkedés alá vont személlyel (mely a panaszolt esetben meg is történt), nem pedig az intézkedés *elnevezését*. A panaszolt esetben egyértelműen közölték a panaszossal, hogy igazoltatni fogják (az intézkedés ténye), mégpedig körözött személyek kiszűrése érdekében (az intézkedés célja).

2. A panaszos sérelmezte a vele szemben intézkedő rendőrök szolgálati fellépésének módját, valamint az intézkedés alatt tanúsított magatartásukat.

Az Rtv. 20. §-a alapján:

20. § (1) A rendőrt az intézkedés során

a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy

b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye

igazolja.

(2) A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

(3) A rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

(4) Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 195. § (1) bekezdése alapján:

Az olyan papír alapú vagy elektronikus okirat, amelyet bíróság, közjegyző vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül, a megszabott alakban állított ki, mint közokirat teljesen bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot, továbbá az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, úgyszintén az okiratban foglalt nyilatkozat megtételét, valamint annak idejét és módját. Ugyanilyen bizonyító ereje van az olyan okiratnak is, amelyet más jogszabály közokiratnak nyilvánít.

A Szolgálati Szabályzat 5. §-a alapján:

5. § (1) Az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja.

A rendelkezésre álló rendőri jelentések alapján (a Készenléti Rendőrség parancsnokának 29022/21555-5/2012/ált. sz. tájékoztatása, a Készenléti Rendőrség Rendészeti Igazgatóság Bevetési Főosztály V., XI. Bevetési Osztály vezetőjének 29022/21555-4/2012/ált. sz. értékelő, valamint 29022/21555-3/2012/ált. sz. összefoglaló jelentése) megállapítható, hogy a rendőrök a kapott eligazításnak megfelelően, a rendszeresített bevetési ruházatban és szolgálati azonosító jelvénnyel, névkitűzővel és rendfokozati jelzéssel ellátott 08. mintájú láthatósági átvetőben látták el szolgálatukat.

Öltözködésük megfelelt a belügyminiszter irányítása alá tartozó szervek egyenruha-ellátásra jogosult személyi állományának ruházati és öltözködési szabályzatáról, valamint a különleges foglalkoztatási állomány ruházati-, fegyverzeti-, kényszerítőeszköz és világítástechnikai felszereléséről szóló 71/2011. (XII. 31.) sz. BM rendelet, valamint a Magyar Köztársaság Rendőrsége Öltözködési Szabályzatának kiadásáról szóló 10/2010. (OT 6.) sz. ORFK utasítás 42. pontjában meghatározottaknak is.

Az intézkedő rendőrök jelentései alapján megállapítható, hogy az intézkedés megkezdésére az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseinek megfelelően került sor (napszaknak megfelelő köszönés, név, rendfokozat, szolgálati hely, valamint az intézkedés okának közlése). Az intézkedés végig kulturált hangnemben zajlott, azonban a rendőri jelentések szerint a panaszos a rendőrökkel végig arrogáns, fellengzős hangnemben beszélt, „kikérte magának a vele és társaival szemben foganatosított intézkedést, folyamatosan kérte az intézkedő rendőrök nevét és azonosító számát és annak megadását meg nem várva, elkezdte azokat felírni”. A rendőrök egyébként ezen kérésének eleget tettek, és azonosító adataikat megadták.

Az intézkedő rendőrök szolgálati fellépésének módjára és az intézkedés alatt tanúsított magatartásukra vonatkozóan a panaszos a saját állítása mellett egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem adott, illetve az eljárás során e tárgykörben – a helyszínen intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon túl – további bizonyíték nem merült fel. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 195. § (1) bekezdése alapján, a rendőri

jelentés közokirati jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, a rendőri jelentésekben foglaltakat fogadtam el.

A fentiek alapján megállapítom, hogy a rendőrök szolgálati fellépése, valamint intézkedés során történt viselkedésük a hatályos jogszabályoknak megfelelt, emiatt a panaszost jogsérelem nem érte, erre vonatkozó panaszát tehát elutasítom.

3. A panaszos sérelmezte a lakcímkártyájának elkérésére irányuló rendőri felszólítást.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján:

A rendőr a feladata ellátása során

b) az igazoltatott személyt – annak választása szerint – lakcímének, tartózkodási helyének a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímre, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel.

Az Rtv. fent idézett rendelkezése a rendőr számára lehetőséget ad az igazoltatás alá vont személyek lakcímére irányuló nyilatkozattétel, vagy a panaszos választása szerinti okmánnyal történő igazolás kérésére. A törvényi felhatalmazás miatt a lakcím elkérésére irányuló felszólítás nem tekinthető jogellenesnek, ezzel a rendőr nem lépte túl a számára adott jogi kereteket. Ezen túlmenően a rendelkezésre álló, 29022/21555-4/2012/ált. sz. jelentés alapján megállapítható, hogy a panaszos a lakcímkártyáját az intézkedő rendőrnek önként adta át.

A fentiek alapján a lakcímkártyával kapcsolatos panaszt – mint alaptalant – elutasítom.

4. A panaszos sérelmezte, hogy adatait rögzítették, valamint az intézkedésről nem készíthetett hang- és képfelvételt.

Az Rtv. 29. § (3) bekezdése alapján:

Ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják, az igazoltatás során rögzíteni kell az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, az igazoltatás helyét, idejét és okát, valamint – az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott felkérés teljesítése esetén – az igazoltatott személy lakóhelyét, tartózkodási helyét.

Az Rtv. 29. § (7) bekezdése alapján:

Az igazoltatás során rögzített adatokat – kivéve, ha ezek büntető- vagy szabálysértési eljárásban kerülnek felhasználásra – az intézkedés befejezését követő száznyolcvanadik napon meg kell semmisíteni.

A Készenléti Rendőrség parancsnokának 29022/21555/5/2012/ált. sz. tájékoztatása alapján megállapítható, hogy a panaszolt intézkedésről kép- és hangfelvétel készült, azonban ez olyan rossz minőségű volt, hogy azon sem a helyszín, sem az intézkedésben résztvevők nem voltak azonosíthatók, így azoknak a Készenléti Rendőrség parancsnokának a szolgálati tevékenységek képi dokumentálásának rendjéről, valamint nyilvántartásáról szóló 8/2011. (IV. 15.) KR Pk. intézkedése 38. pontja szerinti archiválása nem történt meg.

Megjegyezni kívánom, hogy az intézkedést foganatosító rendőr nem arról tájékoztatta a panaszost, hogy az intézkedést nem dokumentálhatja (ez a lehetőség ugyanis jogszerű és a panaszos számára a helyszínen adott is volt), hanem arról, hogy a felvételek jogszerűtlen felhasználása (különösen azok nyilvánosságra hozatala) esetében élni fog a személyhez fűződő jogai védelmére biztosított polgári jogi eszközökkel. A panaszos ezt – feltehetően tévesen – az intézkedés dokumentálására irányuló tiltásként értékelte.

Az Rtv. 29. § (3) és (7) bekezdései alapján sor került a panaszos személyazonosító adatainak rögzítésére, valamint priorálására. Az intézkedés során kitöltött igazoltató lapok alapján azt adatok átvezetésre kerültek a RobotZsaru NEO integrált ügyviteli rendszerbe, ezt követően a jogszabályi előírásoknak megfelelően a papíralapú igazoltató lapok megsemmisítésre kerültek. A fentiek alapján megállapítható, hogy az adatkezelés törvényi felhatalmazással, annak előírásai szerint történt, a vonatkozó jogszabályi rendelkezések betartásával. Az, hogy a panaszossal szemben utóbb sem szabálysértési, sem büntetőeljárás nem indult, nem teszi jogellenessé az adatok ilyen módon történt rögzítését, mivel ezeket az Rtv. 29. § (7) bek. rendelkezésének megfelelően megsemmisítették.

A panaszos adatainak rögzítését, valamint a kép- és hangfelvétel készítésének megtiltását sérelmező panaszokat a fentiek szerint elutasítom.

5. A panaszos sérelmezte, hogy őt az intézkedés során a panaszjoga gyakorlásáról nem tájékoztatták.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdés 2. mondata alapján:

Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A rendelkezésre álló rendőri jelentések alapján megállapítható, hogy a panaszos az intézkedés során a fenti törvényi előírásnak megfelelő szükséges tájékoztatást a panaszjogáról nem kapta meg.

A fentiek alapján a jogorvoslati jogról való tájékoztatás sérelmező panaszának helyt adok.

IV.

A Panasztestületnek az állásfoglalásában kialakított álláspontjával a határozat III. részében kifejtett indokok alapján nem értek egyet.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 195. § (1) bekezdése, 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 33. § (7) bekezdése, a 100.§ (1) bekezdés *a*) pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) és (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 3. §-a, 13. § (1) bekezdése, 20. §-a, a 29. § (1), (3), (7) bekezdései, 30. § (1) bekezdése, a 92. § (1) bekezdése, valamint a 93/A. § (6)–(9) bekezdései;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 5. §-a;
- a belügyminiszter irányítása alá tartozó szervek egyenruha-ellátásra jogosult személyi állományának ruházati és öltözködési szabályzatáról, valamint a különleges foglalkoztatási állomány ruházati-, fegyverzeti-, kényszerítőeszköz és világítástechnikai felszereléséről szóló 71/2011. (XII. 31.) sz. BM rendelet.

Budapest, 2012. november „ „

**Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány**